

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sermones mediocres sancti Bonaventure de tempore

Bonaventura <Sanctus>

Argentine, 14. III. 1496

D[omi]nica vicesimasecu[n]da.

urn:nbn:de:hbz:466:1-31133

interficit et sub sabulo obli-
uionis sepelit et abscondit.
Timeant rancorosi ne ora-
tio eorum fiat in peccatum quo-
tiens dicunt illum articulum
Dimitte nobis pro debita nostra
sicut et nos dimittimus debi-
toribus nostris. Timeant cer-
te ne in pristina obligatione
decem milium talentorum reuo-
cent. Aug. Nemo contra se
teneat non ignoscendo. ne con-
tra ipsum teneat quando orat
Dicit enim dominus. Dimitti-
te et dimittetur vobis. Si ergo
prius dimissi. dimitte et tu vel
postea Nam si non dimiseris
reuocabo te. et quicquid dimi-
seram replicabo tibi. non enim
mentitur veritas.

Dñicavicesimasecūda.

Nostra au

tem conuersatio in
celis est etc. Phil. iij
Premisit apostolus de his qui
terrena sapiunt et in terrenis
desiderijs conuersantur. quos
detestans per hanc expleti-
uam coniunctionem. ait. di-
cit. Nostra autem conuersa-
tio in celis est. Et hoc propter
multas prerogatiuas celestis

conuersationis. Unde et sus-
conuersemur ibi. pax est vbi
summa pbenis. Vita. pa-
rata quies. locus ingens et
deus hospes. Igitur prima
dignitas est pax summa et se-
curitas. Isa. xxxij. Sedebit
populus meus in pulchritu-
dine pacis et in tabernaculo
fiducie et in requie opulenta
Hec est hierusalē superna que
edificatur quotidie ut ciui-
tas. et interpretatur visio pacis
eo quod rex eius sit princeps pacis
et populus eius pacificus. quia secundum
nomen eius ita et laus eius
Ecc. x. Secundum iudicem populi.
sicut ministri eius. et qualis rector
ciuitatis. tales et inhabitantes
in ea. Quod exponit glo. de
xpo et apostolis. et eorum imitatori-
bus. Dicitur autem illa pax sum-
ma. quia in summo est posita.
id est. in deo. Phil. iij. Et pax
dei que exuperat omnem sen-
sum etc. Glosa. i. deus qui est
summa pax que nec cogita-
ri potest. et ideo extra eum nul-
lo opus est. In hac pace no-
bis conuersandum est. Ps.
In pace in idipsum. dormi. et re-
quiescam. Secunda di-
gnitas est vita pennis. que re-
uera nusquam alibi inuenitur.
eo quod celum sit terra viventium

z patria pmanentiū. quia ni
hil pmanet sub sole. et hīc ali
quā deficiet. Eccī. xvij. Quid
lucidius sole. et hīc deficiet.
sibi vero omnia viuunt z pma
nent nec deficiet. Ps. Por
tio mea dñe sit in terra viuē
tium. Apocal. xxi. Dors vl
tra non erit. Sed neqz syn
thomata mortis. videlicz lu
ctus clamor z dolor que pri
ma abierūt. s. cū angelis pec
cantibz in abyssum. z cū pro
thoplastis inobedientibz in
sepulchris. z in terre gremi
uz. Omēs enim morimur z
z q̄si aqua ī terrā dilabimur
zē. ij. Regum. xiiij. z Jac. iij.
Que est vita nostra. vapor ē
ad modicū parens. quasi di.
Subito transit vita p̄sens
ad modū vaporis qui totus
est in transitione aeris et ni
hil in refectione corpis. De
mutabilitate vite hūane di
citur. Eccī. xviij. A mane vs
qz in vesperū immutabitur
temp⁹. z hec omnia citata in
oculis di. Glosa. Ver. estas
autumn⁹. hyems dies z nor
nunqz requiescūt. z tñ eterni
tati cōparata cito transeunt
z omnia corā oculis domini
certo fine claudunt. ipse autē
idem est z anni eius nō defi

cient. Conuersandus est er
go in celis vbi est vita pben
nis. o si tñ laborarēt homi
nes pro vita eterna. sicut fa
ciunt pro terrena z transito
ria. q̄ felici sine cōsequerēt il
lum qui de se dicit Jo. xiiij.
Ego sum via veritas z vita.
zē. Tercia dignitas est q̄
es p̄parata. Math. xxv. Ve
nite benedicti patris mei zē
vsqz ibi. quod vobis paratū
est a cōstitutione mūdi. Lon
ga p̄paratio signat om̄imo
dam requiem illā in patria.
vbi nihil deest timentibz eū
post tribulationes z lachry
mas vite p̄sentis. Isaie. xliij.
Et erit in die illa cū requies
dederit tibi deus a labore
tuo. z a concussione tua. et a
seruitute dura qua ante ser
uisti sumes parabolā istam
contra regem babilonis et
dices. Quomō cessauit exa
ctor. quieuit tributū. Cōtri
uit domin⁹ baculū impiorū
virgam dominantū zē. Sic
ponunt quattuor p̄turbati
ones terrene cōuersationis
a quibz vix aliquis est exem
ptus. Extractores sunt. qui a
paupibz hoc qd̄ habēt et pl⁹
q̄ habeāt violēt exigūt. Tri
butarij z qui tributis p̄sunt.

aliquale iusticiã ptendunt. z
 p̄textum. sed sub hoc p̄textu
 multos ledunt et p̄turbant.
 Romie baculi intelliguntur
 officiales z balini qui p̄enti
 unt pugno impie z cum tor
 mentis exigunt. Virge domi
 nantiũ sunt qui p̄ potentiaz
 nos opprimunt. ij. Regũ. xij.
 de roboam q̄ respondit po
 pulo. Pater me^s cecidit vos
 flagellis. ego cedã vos scor
 pionibz. talis est cõuersatio
 in hoc mundo. sed nequaq̄s
 in celo. Isa. lviij. Requie da
 bit tibi domin^s de^s sp̄ z ipte
 bit splendoribz aniam tuã. z
 os. t. liberabit. Ecce requies
 corpis z anie. Quarta di
 gnitas est loci amplitudo q̄
 possit omnes dei electos ca
 pere. vt nemo sit ibi compres
 sus z coartatus. Barub. iij.
 D israel q̄s magna est dom^s
 dei z ingens locus possessio
 nis eius. magn^s z nõ habes
 finem. excelsus z immensus
 Quod est p̄tra pueriles sen
 sus habentes z dicentes. vti
 nã merear ibi sedere i angu
 lo aliq̄. Ubi enim finis non
 est. neq̄ angulus erit. Que
 dei mansio beata. sicut e am
 pla. ita z pulchra. Ra. xxiij.
 Q̄ pulchra tabernac̄a tua

iacob. et tentoria tua. vt val
 les nemorose. zc. Itẽ bene
 sita et ordinata. Isa. ij. Erit
 mons dom^s domini in ver
 tice montiũ et ele. sup col. zc.
 Itẽ mũda Thobie. xij. Por
 te hierusalem ex saphiro et
 smaragdo edificabũtur. zc.
 vsq̄s ibi. Ex lapide mundo z
 candido omnes platee eius
 sternentur. Item sc̄a. Ps.
 Sanctificauit tabernacu
 lum suũ altissim^s. Item leta
 z iocũda Thob. xij. Per om
 nes vicus tuos alla cantabi
 tur. Item secura. Isaie. iij.
 Sup omnẽ gloriã prote
 ctio. z tabernaculum erit in
 vmbraclũ diei ab estu. in se
 curitatem z in absconsionez
 a turbinez a pluuia. Ab estu
 diei iudicij. quia ignis ante
 ipm p̄cedz. A turbine sentẽ
 tie. qua turbabuntur impij.
 A pluuia penaz. quãdo plu
 et super eos laqueos ignis.
 zc. Sed nihil talium time
 bunt quoruz cõuersatio in
 celis est. Ps. Non cõmoue
 bitur in eternuz qui habitat
 in hierusalẽ. vbi est ille splen
 didissim^s hospes iesus chri
 stus. Qui est benedictus in
 secula seculoz.

De euangelio.

Stendite

o mibi numisma cē/
sus. at illi obtulerūt
ei denarium **Matthei. xxi.**
Uult dominus videre dena/
rium p quo daturus est re/
gnū celozū. s. si valeat. et si sit
bonus. **U**nde **Isus. Quat-**
tuor in nūmi sunt attenden/
da valore. **M**aterie bōitas
impressio formula pondus.
Per denarium intelligitur
homo. **I**gitur prima con/
sideratio in denario est. q̄ sit
de bona materia. puta auro
vel argento. **A**urum p̄tinet
ad animā. argētū ad corp⁹.
vtrūq̄ bona materia est. q̄a
homo ad similitudinez dei
fact⁹ est tam in corpe q̄ i ani/
ma. sicut patet ex dispositōe
corporis. **T**aceo de anīa in/
terim. nullum enim animal
tam habilem dispositionem
habet ⁊ deiformem sicut ho/
mo. **J**uxta illud poeticum.
Pronaq̄ cum terram spe/
ctent animalia cuncta. **D**e
homini sublime dedit celū/
q̄ videre. **J**ussit erectos ad
sydera tollere vultus. **U**n/
de cum quereretur a quodā
philosopho. ad quid creat⁹
esset. **R**espondit. vt contem

pler celū ⁊ celi numina. **I**sta
moneta cucurrit in p̄ncipio
tempozū quando erant secu/
la aurea. quādo fides ⁊ veri/
tas. iusticia ⁊ pax erant i ter/
ra. **S**ed nunc abolita est in
nostris temporibus et pra/
ra. **I**saie. xxi. **P**reciosior erit
vir auro. et homo mūdo ob/
riso. sup. viro fideli et homi/
ni iusto. **D**iabolus em̄ tanq̄
falsarius ⁊ impostor destru/
cta moneta aurea ⁊ argētea.
facit currere quasi per vni/
uersum mundum. ferream.
plumbeam et stanneam. **E**/
zechielis. xxi. **O**mēs isti es
⁊ stannum ⁊ ferrum ⁊ plum/
bum in medio fornacis zc.

Secunda consideratio ē
vt habeat impressionem di/
cretiua. scz vt possit discer/
ni cuius sit imago et sup̄scri/
ptio q̄ specialit̄ pertinet ad
animam. que ad imaginem
et similitudinem dei creata
est. quia dei imago est in es/
sentia eius ⁊ ratione. et quia
spiritus rationalis est vt de/
us. **S**imilitudo vero dei est in
stutibz. qz bona ⁊ iusta ⁊ sa/
piens. **C**um imagine p̄tran/
sit homo. quia character ille
indelebil̄ est. ⁊ portat eū secū
etiā peccans. **S**imilitudine

vero priuat sepe. Factus e
 homo ad imaginē quantuz
 ad naturalia. Ad similitudi-
 nem vero q̄ntū ad gratuita.
 Dicit etiā alio modo aīa ad
 imaginem et similitudinem
 dei creata. videlicet fm men-
 tem. Unde Aug^o. Deus e
 eorum que sunt in aīa sub-
 limior habens imaginez in
 potentia cognoscendi. et sili-
 tudinē in potentia diligēdi.
 Cognitio ergo et dilectio sūt
 impressio isti^o denarij. quem
 deus a nobis exigit demon-
 strari. Glo. Quēadmodū ce-
 sar exigit impressiōem imagi-
 nis sue. sic et deus. vt quēad-
 modū illi reddi^t numm^o. sic
 deo aīa lumine vultus sui
 illustrata atq; figurata. Un-
 de Ps. Signatum est sup nos
 lumen vult^o tui dñe rē. Hoc
 quippe lumen totū est homi-
 nis solū et veruz bonum. qd̄
 non oculis carnis. sed men-
 te conspicit. Vult ergo deus
 videre numū nostrū. vt con-
 sideret vtrum ibi sit imago
 sua. vel bestie. et caract pseu-
 do pphete. Apoē. xij. **T**er-
 cia cōsideratio est formula.
 q̄ sit rotunda et circularis. qd̄
 ad eternitatē glorie sanctorū
 pertinet. vt cogitet homo q̄
 ad eternā gloriā creatus est.
 et q̄ a deo exiuit et ad deū re-
 uertitur. si additionis sue ori-
 ginez bonis operibz exequa-
 tur. Eccēs. xij. Ibit homo ī
 domū eternitatis suerē. vsq; **q̄**
 ibi. et spirit^o redeat ad domi-
 nū qui dedit illum. Nota q̄
 forma sperica et circularis cū/
 ctis alijs durabilior est. qz ī
 seipam redit et nihil offensio-
 nis habet. sicut patet in cor-
 poribz supcelestibz. i. sole. lu-
 na et stellis q̄ solidissima sūt
 et seipa reciprocantia et con-
 girantia. Eccēs. i. In circui-
 tu pergit spirit^o et in circulos
 reuertit. rē. Quod licet de so-
 le materiali intelligit. potest
 tamen accipi de bonis et iu-
 stis hominibz qui studēt vir-
 tutū et gratiarū pfectioni. cir-
 culū vite p̄sentis nulla pra-
 uozū operū interpolatione
 dissecantes. q̄si denariū suū
 decrustātes. h. Corinth. vij.
 Carissimi mundemus nos
 ab omni inquinamento car-
 nis et spiritus. perficientes
 sanctificatiōnē in timore del
 rē. Denarius qui non est in-
 teger. sed decrustatus vndi-
 q; per circulum. non est rece-
 ptibilis. q̄uis sit argenteus.
 nisi iterum confletur et secū-

dario reformet. Sic homi-
 nes imperfecti non sunt rece-
 ptibiles in ciuitate domini.
 nisi consentent denuo in pur-
 gatorio. et in debitos circu-
 los malleis percussorum demo-
 num reducant. Siquidem
 dominus talibus diciturus
 est illud Job. iij. Ubi est nunc
 timor tuus et fortitudo tua.
 et patientia tua. et perfectio via-
 rum tuarum. Quarta consi-
 deratio est ut denarius sit
 ponderosus. quo enim pon-
 derosior tanto melior et in
 omni mercatu utilior. Per
 quod accipit bona operatio
 et virtutum exercitatio. que tam-
 to preciosior ante deum. quan-
 to efficacior. Ps. Preciosa in
 conspectu domini mors sancto-
 rum eius. i. Corinth. iij. Unus-
 quisque mercedem accipiet secundum
 suum laborem. Labor san-
 ctorum quanto maior et graui-
 or fuerit in hac vita. tanto ma-
 iorem remunerationem habe-
 bit in futura. ij. Corinth. iij.
 Idem quod in presenti est
 momentaneum et leue tribu-
 lationis nostre. supra mo-
 dum in sublimitate eterne glo-
 rie pondus operatur in no-
 bis. Felix cuius opera mul-
 tum ponderabunt. cum appa-

ruerit dominus qui est spiritus
 tuum ponderator. Pro uer-
 bios. xvj. et Sap. x. Reddet
 deus mercedem laborum san-
 ctorum suorum. et. De qui-
 bus apostolus ad Hebre. xj.
 Temptati sunt. secti sunt. in
 occasione gladium mortui sunt
 et. Multos labores sanctorum
 enumerat ibi apostolus.
 Tale numisma olim curre-
 bat in foro primitiue ecclesie.
 et erat preciosum ante deum
 Ps. Preciosa in conspectu do-
 mini mors sanctorum eius.
 Sed modo leues denarii
 currunt et ita tenues que a ven-
 to minime tribulationis ex-
 sufflari possunt. Augustinus.
 Solemnitates martyrum ex-
 hortationes martyrum sunt.
 et. Dolles et delicati qui ni-
 hil sustinere volunt sunt con-
 uie Balthasar. contra quem
 scripsit manus in pariete. Da-
 ne. tethel. phares. id est. nu-
 merauit. appetit. diuisit. Ap-
 pendit enim deus in statera
 labores nostros. utinam non
 inueniamur ut stipula ante
 faciem venti.

Dominica vice-
 sima tercia.

A